

KARTA PRZEDMIOTU**I. Dane podstawowe**

Nazwa przedmiotu	Psychologia kliniczna i psychopatologia wieku rozwojowego
Nazwa przedmiotu w języku angielskim	Clinical psychology and psychopathology of developmental age
Kierunek studiów	Psychologia, III rok, semestr V
Poziom studiów (I, II, jednolite magisterskie)	Jednolite magisterskie
Forma studiów (stacjonarne, niestacjonarne)	stacjonarne
Dyscyplina	psychologia
Język wykładowy	polski
Koordinator przedmiotu/osoba odpowiedzialna	Małgorzata Łysiak

Forma zajęć (<i>katalog zamknięty ze słownika</i>)	Liczba godzin	semestr	Punkty ECTS
wykład	15	V	5
konwersatorium			
ćwiczenia	30	V	
laboratorium			
warsztaty			
seminarium			
proseminarium			
lektorat			
praktyki			
zajęcia terenowe			
pracownia dyplomowa			
translatorium			
wizyta studyjna			

Wymagania wstępne	W1- zaliczenie przedmiotów przewidywanych w dotychczasowym kursie, zwłaszcza psychologii rozwojowej oraz psychologii zdrowia W2- zainteresowanie problematyką psychologii klinicznej dzieci i młodzieży oraz motywacja do nabycia wiedzy i kompetencji w tej dziedzinie
-------------------	--

II. Cele kształcenia dla przedmiotu

C1 - przekazanie wiedzy na temat przedmiotu i zadań psychologii klinicznej i psychopatologii wieku rozwojowego w świetle współczesnych systemów diagnostycznych.
C1 - przekazanie wiedzy na temat wybranych zaburzeń okresu rozwojowego w świetle współczesnych systemów diagnostycznych, na temat symptomatologii, etiologii i patomechanizmów ich powstawania, procesu diagnostyczno-terapeutycznego i profilaktyki.
C2 – nabycie podstawowych kompetencji diagnostycznych w zakresie kontaktu z dziećmi i młodzieżą oraz elementarnych umiejętności w procesie diagnostycznym.
C3 - uwrażliwienie na problemy natury etycznej w badaniu dziecka.

III. Efekty uczenia się dla przedmiotu wraz z odniesieniem do efektów kierunkowych

Symbol	Opis efektu przedmiotowego	Odniesienie do efektu kierunkowego
WIEDZA		
W_01	Student/ka posiada wiedzę na temat przedmiotu, celu i zadań psychologii klinicznej i psychopatologii okresu dzieciństwa i adolescencji	K_W01,
W_02	Student/ka ma pogłębioną i uporządkowaną wiedzę na temat różnego rodzaju zaburzeń w okresie dzieciństwa i adolescencji z uwzględnieniem podstawowych systemów diagnostycznych i współczesnych standardów klasyfikacyjnych (DSM-Vi ICD-11)	K_W02
W_03	Student/ka zna najważniejsze psychologiczne koncepcje (psychologiczne, biologiczne, interakcyjne i społeczne) wyjaśniające powstawanie i utrzymywanie się zaburzeń w okresie dzieciństwa i adolescencji	K_W07, K_W11
W_04	Zna etapy i zasady realizowania procesu diagnostycznego dla różnych celów oraz sposoby integracji rezultatów uzyskanych za pomocą różnych narzędzi badawczych w obszarze psychologii klinicznej wieku rozwojowego;	K_W13
W_05	Student/ka zna i rozumie zasady etyki zawodowej psychologa w zakresie postępowania diagnostycznego oraz udzielania pomocy psychologicznej oraz działań praktycznych psychologa w pracy z dziećmi i młodzieżą	K_W14
UMIEJĘTNOŚCI		
U_01	Student/ka potrafi wykorzystać wiedzę teoretyczną z zakresu psychologii klinicznej oraz powiązanych z nią dyscyplin do analizowania i interpretowania zachowań dziecka; posiada umiejętność opisu i wyjaśniania różnych form zaburzeń (objawów i zespołów) występujących u dzieci i młodzieży	K_U01
U_02	Student/ka potrafi integrować wiedzę z zakresu różnych dziedzin psychologii na temat funkcjonowania prawidłowego i zaburzonego w sytuacjach codziennych i zdarzeniach losowych występujących u dzieci i młodzieży	K_U01
U_03 U_04	Student/ka posiada umiejętność nawiązania kontaktu z dziećmi niezależnie od stanu ich zdrowia, stopnia sprawności fizycznej i psychicznej; potrafi zaplanować proces pomocowy dla dziecka funkcjonującego w rodzinie	K_U07
U_05	Student/ka posiada umiejętność diagnozy psychologicznej dziecka, w tym diagnozy w zakresie zachowania, osobowości, różnic indywidualnych, procesów orientacji i regulacji psychicznej z odniesieniem do normy psychologicznej i psychopatologii uwzględniając najnowsze klasyfikacje chorób (ICD-11); potrafi krytycznie ocenić wartość narzędzi badawczych stosowanych w diagnostyce klinicznej, a także prowadzonych form wsparcia psychologicznego przewidzianych dla dzieci i młodzieży	K_U07
U_06	Student/ka potrafi analizować przyczyny i źródła zachowań dziecka oraz przewiduje ich ogólne konsekwencje w modelach psycho-bio-społecznych; umie opracować propozycje oddziaływań ukierunkowanych na zmianę postaw i zachowań w obszarze pracy z dziećmi i młodzieżą, jak i rodzica dziecka	K_U11

U_07	Student/ka potrafi kompetentnie posługiwać się testami oraz innymi technikami badań psychologicznych przeznaczonych dla dzieci i młodzieży z poszanowaniem aspektów prawnych i etycznych;	K_U12
KOMPETENCJE SPOŁECZNE		
K_01	Student/ka potrafi przyjąć krytyczną postawę wobec stosowanych metod badawczych przeznaczonych do badania dzieci i młodzieży.	K_K01
K_02	Student/ka potrafi okazać szacunek wobec dziecka, szczególnie wrażliwego na potrzeby w zakresie różnych form pomocy psychologicznej; potrafi okazać zrozumienie dla sytuacji dzieci w różnych sytuacjach życiowych, jak i dla ich rodziców i opiekunów	K_K04
K_03	Student/ka potrafi okazać troskę o prawidłowy przebieg diagnozy i interwencji psychologicznej, tak by nie przyniosła jakiegokolwiek szkody dziecku. Jest otwarty/a na pomoc ekspertów i supervisorów specjalizujących się w pracy z dziećmi i młodzieżą	K_K06 K_K05
K_04	Student/ka potrafi stosować zasady etyczne i uczciwość intelektualną w działaniach naukowych oraz praktyce zawodowej psychologa pracującego z dziećmi i młodzieżą	K_K10

IV. Opis przedmiotu/ treści programowe

Wykład:

1. Podstawowe pojęcia psychologii klinicznej dzieci i młodzieży.
2. Historia psychologii klinicznej dziecka.
3. Przedmiot i zadania psychologii klinicznej wieku rozwojowego.
4. Działy psychologii klinicznej dzieci i młodzieży.
5. Psychopatologia wieku rozwojowego a psychiatria dzieci i młodzieży.
6. Specyfika zaburzeń wieku rozwojowego
7. Klasyfikacja zaburzeń u dzieci i młodzieży w świetle podstawowych systemów diagnostycznych i współczesnych standardów klasyfikacyjnych (DSM-V i ICD-10).
8. Ogólna charakterystyka zaburzeń okresu rozwojowego w relacji do wieku i standardów klasyfikacyjnych.
9. Etyka zawodu psychologa dziecięcego.

Ćwiczenia:

Rolą ćwiczeń jest przełożenie powyższego na język praktyki:

1. Różnicowanie zaburzeń, objawów charakterystycznych oraz tego, po czym rozpoznać obecność tych objawów.
2. Specyfika zaburzeń wieku rozwojowego. Czynniki etiologiczne zaburzeń rozwoju dziecka w okresie prenatalnym, okołoporodowym i postnatalnym – biologiczne, psychologiczne, środowiskowe.
3. Metody diagnostyczne zaburzeń.
4. Praktyczne elementy pracy z zaburzeniami – w tym specyfika diagnozy i pracy psychologicznej:
 - o Zaburzenia neurorozwojowe – ADHD.
 - o Zaburzenia zachowania (z uwzględnieniem nowych klasyfikacji)
 - o Zaburzenia afektywne (depresja, dystymia, ChAD)
 - o Zaburzenia lękowe
 - o Zaburzenia tikowe + Zespół Touretta
 - o Zaburzenia obsesyjno – kompulsyjne
 - o Zaburzenia odżywiania (łącznie z Binge Eating i AFRID)

- PTSD
- Etyka zawodu psychologa dziecięcego.

V. Metody realizacji i weryfikacji efektów uczenia się

Symbol efektu	Metody dydaktyczne (lista wyboru)	Metody weryfikacji (lista wyboru)	Sposoby dokumentacji (lista wyboru)
WIEDZA			
K_W01,	Wykład konwencjonalny Wykład konwersatoryjny Wykład problemowy	Test pisemny	Protokół z egzaminu
K_W02	Wykład konwencjonalny Wykład konwersatoryjny Wykład problemowy	Test pisemny	Protokół z egzaminu
K_W07, K_W11	Wykład konwencjonalny Wykład konwersatoryjny Wykład problemowy	Test pisemny	Protokół z egzaminu
K_W13	Wykład konwencjonalny Wykład konwersatoryjny Wykład problemowy	Test pisemny	Protokół z egzaminu Protokół z ćwiczeń
K_W14	Wykład konwencjonalny Wykład konwersatoryjny Wykład problemowy	Test pisemny	Protokół z egzaminu Protokół z ćwiczeń
UMIEJĘTNOŚCI			
K_U01	Dyskusja Studium Przypadku	Sprawdzenie umiejętności praktycznych	Karta oceny argumentów/ prezentacji elementów studium
K_U01	Dyskusja Studium Przypadku	Sprawdzenie umiejętności praktycznych	Karta oceny argumentów/ prezentacji elementów studium
K_U07	Dyskusja Studium Przypadku	Sprawdzenie umiejętności praktycznych	Karta oceny argumentów/ prezentacji elementów studium
K_U07	Dyskusja Studium Przypadku	Sprawdzenie umiejętności praktycznych	Karta oceny argumentów/ prezentacji elementów studium
K_U11	Dyskusja Studium Przypadku	Sprawdzenie umiejętności praktycznych	Karta oceny argumentów/ prezentacji elementów studium
K_U12	Dyskusja Studium Przypadku	Sprawdzenie umiejętności praktycznych	Karta oceny argumentów/ prezentacji elementów studium
KOMPETENCJE SPOŁECZNE			
K_K01	Praca w parach; praca w grupach; praca zespołowa	Sprawdzenie umiejętności współpracy	Pisemna opinia o pracy studenta - jakościowa i ilościowa /na skali od 1 do 5/
K_K04	Praca w parach; praca w grupach; praca zespołowa	Sprawdzenie refleksyjności	Praca pisemna - samoocena i jej porównanie z informacjami zwrotnymi od uczestników zajęć

K_K06 K_K05	Praca w parach; praca w grupach; praca zespołowa	Sprawdzenie refleksyjności	Praca pisemna - samoocena i jej porównanie z informacjami zwrotnymi od uczestników zajęć
K_K10	Praca w parach; praca w grupach; praca zespołowa	Sprawdzenie refleksyjności	Praca pisemna - samoocena i jej porównanie z informacjami zwrotnymi od uczestników zajęć

VI. Kryteria oceny, wagi...

Kryteria oceny i sposoby weryfikacji zakładanych efektów kształcenia

Ocena niedostateczna - brak osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się/ <60 %

(W) - brak podstawowej wiedzy na temat problemów i zaburzeń znamienych dla dzieci i młodzieży

(U) - niezdolność do określenia specyfiki zaburzeń, ich rodzaju oraz następstw,

(K) - brak zdolności odniesienia wiedzy na temat psychopatologii do konkretnego przypadku, brak zdolności do różnicowania zespołów zaburzeń

Ocena dostateczna - osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się z pominięciem niektórych ważnych aspektów lub z poważnymi nieścisłościami $\geq 60\%$

(W) Student/ka posiada elementarną wiedzę na temat wybranych zagadnień dotyczących zaburzeń charakterystycznych dla okresu dzieciństwa i adolescencji

(U) Student/ka potrafi wskazać jedynie niektóre zadania psychologa dziecięcego i specyfikę niektórych zaburzeń w okresie dzieciństwa i adolescencji w świetle wybranych standardów klasyfikacyjnych

(K) Student/k w sposób mało krytyczny posługuje się wiedzą na temat zaburzeń dzieciństwa i adolescencji oraz roli psychologa w procesie diagnostycznym

Ocena dobra - osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się z pominięciem niektórych mniej istotnych aspektów $\geq 80\%$

(W) Student/ka posiada wiedzę na temat wybranych zagadnień psychologii klinicznej dotyczącej okresu dzieciństwa i adolescencji

(U) Student/ka potrafi określić rolę psychologa dziecięcego oraz wskazać specyfikę zaburzeń dzieci i młodzieży w świetle wybranych standardów klasyfikacyjnych

(K) Student/ka posługuje się wiedzą na temat zaburzeń okresu dzieciństwa i adolescencji oraz roli psychologa w procesie diagnostycznym

Ocena bardzo dobra - osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się obejmujących wszystkie istotne aspekty $\geq 90\%$

(W) Student/ka posiada szeroką wiedzę na temat roli psychologa w diagnozowaniu zaburzeń specyficznych dla okresu dzieciństwa i adolescencji

(U) Student/ka potrafi wskazać specyfikę zaburzeń dzieci i młodzieży w świetle aktualnych standardów klasyfikacyjnych

(K) Student/ka swobodnie posługuje się wiedzą dotyczącą zaburzeń zdrowia psychicznego, zaburzeń różnych funkcji psychicznych, emocji, funkcjonowania społecznego w procesie diagnostycznym

VII. Obciążenie pracą studenta

Forma aktywności studenta	Liczba godzin
---------------------------	---------------

Liczba godzin kontaktowych z nauczycielem	45
Liczba godzin indywidualnej pracy studenta	105

VIII. Literatura

<p>Literatura podstawowa</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Bilikiewicz, A. (2000). (red.). Psychiatria. Podręcznik dla studentów medycyny. Warszawa: Wydawnictwo Lekarskie PZLW. 2. Bogdanowicz M. (1991). Psychologia kliniczna dziecka w wieku przedszkolnym. Warszawa: WSiP 3. Grzegorzewska, I., Cierpiatkowska, L., Borkowska, A. (2020). Psychologia kliniczna dzieci i młodzieży. Warszawa: PWN 4. Carr A. (2006). The Handbook of Child and Adolescent Clinical Psychology. London-NY: Routledge. 5. Janas-Kozik, M., Wolańczyk T. (2021). Psychiatria dzieci i młodzieży. T1 i T2. PZWL Wydawnictwo Lekarskie 6. Kendall P. C. (2004). Zaburzenia okresu dzieciństwa i adolescencji. Gdańsk: GWP 7. Klasyfikacja zaburzeń psychicznych i zaburzeń zachowania w ICD-10. Opisy kliniczne i wskazówki diagnostyczne, Uniwersyteckie Wydawnictwo Medyczne „Vesalius”, Instytut Psychiatrii i Neurologii, Kraków-Warszawa-2000 8. Morrison, J. (2016). DSM-5 bez tajemnic. Praktyczny przewodnik dla klinicystów. Kraków: Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego 9. Obuchowska I. (2005). Psychologia kliniczna dzieci i młodzieży- wybrane zagadnienia. W: H. Sęk (red). Psychologia kliniczna, tom 2, 25-46 10. Seligman, M.E.P., Walker, E.F., Rosenhan, D.L. (2003). Psychopatologia. Poznań: Wydawnictwo Zysk i S-ka. 11. Sęk H. (2001). Wprowadzenie do psychologii klinicznej. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe ‘Scholar’ 12. ICD-11 https://icd.who.int/en <p>Literatura uzupełniająca</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Barkley, R. (2009). ADHD. Podjąć wyzwanie. Poradnik dla rodziców. Poznań: Zysk i S-ka 2. Radziwiłłowicz, W., Sumiła A. (2006). Psychopatologia okresu dorastania. Wybrane zagadnienia. Kraków: Oficyna Wydawnicza ‘Impuls’. 3. Stemplewska-Żakowicz, K. (2009). Diagnoza psychologiczna. Diagnozowanie jako kompetencja profesjonalna. Gdańsk: GWP 4. Święcicka, M. (red.) (2011). <i>Metody diagnozy w psychologii klinicznej dziecka i rodziny</i> (s. 29-55; 113-168). Warszawa: Wyd. Paradygmat
--